

• **BILJEŽNICA ROBIJA K.** Premijera u Kerempuhu, u režiji i adaptaciji Marine Pejnović

Svetac srednjeg prsta i stisnute šake

»Bilježnica Robija K.« donosi ne samo repertoarnu živost i opravdanje za deklarativnu satiričku orijentaciju ovog često oportunističkog kazališta, nego i dozvolu da se glasno smijemo domaćim tabuima

Nataša GOVEDIĆ

Kad čitamo Viktora Ivančića u novinama ili na portalima, a čitamo ga pasionirano od 1984. godine, njegov je literarni protagonist Robi K. kao najbolji prijatelj iz zadnje klupe: patimo s njim, odvaljujemo s njim, suučesnički prepričavamo njegove blistave slomove logičkog nasilja i nasilne logičnosti, švercamo ga u torbi, ispisujemo po zidovima. Ali sve je to ipak izvedba ispod radara, ispod glasa i ispod klupe, daleko od ušiju autoriteta. Jer Ivančić jer izrazito subverzivan satiričar. Nije da samo uzrujava inkvizitore. Nego ih faktički melje na sitne komadiće. Zbog toga postoji velika razlika između privatnog čitanja Ivančića i prebacivanja

Predstava za ljude koji čitaju, pišu, govore i djeluju

njegova rada na javnu scenu. Čuti ga na kazališnoj pozornici je kao zakoračiti iz ilegale ravno pred isljednike i onda im još glasno, u lice ponoviti revolucionarno gradivo. U tom smislu »Bilježnica Robija K.« na Kerempuhovoj pozornici u režiji Marine Pejnović donosi ne samo repertoarnu živost i opravdanje za deklarativnu satiričku orijentaciju ovog često pretjerano oportunističkog kazališta, nego i brojne dozvole da se glasno i javno, nepokoreno i nesuzdržano smijemo domaćim tabuima.

Deklaracije o ispiranju mozga

Robija K. igra Josip Brakus, nedavno u Kerempuhu uposlen i kao glavna uloga u Medveškovoju režiji predstave »Doma je najbolje«. Šteta što je mladi glumac tako munjevitost

dospio u fah »naivaca« (kod Medveška: naivaca s religiozno/fantastičarskim poslanjem; ovdje: naivaca koji postavljaju sve samo ne naivna pitanja), ali u obje predstave Brakus stabilno drži izvedbeni fokus. U Ivančićevom svijetu Brakus nije samo dobrodušan klinac, nego i drzak filozof, što je svakako napredak u odnosu na junaka Medveškove SF sapunice. Robi iznosi svoje Deklaracije o pranju mozga potrebnom nepokolebljivošću, baš kao da ga štiti nova UN-ova Deklaracija o pravima djeteta, čiji je istovremeno autor i korisnik. Robi je, nadalje, glumački dodatno podijeljen na unaprijed snimljene, kratke filmske dionice (potpisuje ih cijela glumačka ekipa) i uživo igrane kazališne sekvence, tako čuvajući i fragmentarnost dosjetke i cjelovitost

uprizorenja »hrvatske obitelji«, najuže povezane s »hrvatskim razredom« i hrvatskom gluhošću. Glavnu sponu obitelji i razreda igra scenski moćna i laserski točna Linda Begonja kao učiteljica Smilja i Robijeva Mama, u obje uloge britka i gorka, ali i izdržljiva u svim vrstama obračuna, spremna čak i na kavu s Djevicom Marijom na temu nekontroliranih ispada vlastite djece i ženskog prava na abortus. Tatu igra duhovit, topao i zaigran Filip Detelić, dok tvrdu i pomalo autističnu, pa ipak potajice idealističnu legendu jugoslavenske narodne nostalgije na scenu donosi »monumentalno« deziluzioniran Dida Željka Königsknechta. Učenike i cijeli niz likova s puno stila i osjećaja za ritam komedije igraju Ana Maras Harmander i Matija Šakoronja (a po potrebi i

ostatak ansambla).

Dramaturginja predstave je Dina Vukelić, suradnik za pokret bio je Pravdan Devlahović, scenografkinja scenskog vrtuljka s plišanim medvjedićima i omčama (smještenih u stražnjem planu pozornice) je Liberta Mišan, dok je skladatelj izvedbe Josip Maršić. Kako režija na mnogo razina realizira metaforu »ubijanja u pojam« ili zvuka pucnjave kad god netko nekoga argumentacijski dotuče, predstava je ujedno i parodija akcijske pucačine. Pritom bih naglasila da sustavno ubijanje u pojam zbilja jest najrazradeniji domaći sport – i ne samo na Kerempuhovoj pozornici.

Pogrebna povorka najboljih knjiga

»Je li bolje biti Pipi Duga Čarapa ili Fifi Kratka

Uzica?«, pita nas Ivančićeva predstava. U dugoj povorci knjiga dokumentarno izbačenih iz aktualne lektire školske djece nije eliminirana samo Astrid Lindgren kao autorica neposlušne »Pipi«, nego i Salinger, Kafka, Orwell, Flaubert, Euripid, Hemingway, Krleža itd. Sulludi popis nepoželjnih autora, mahom najboljeg od najboljeg što je ljudskom rodu ikad bilo ponudeno za čitanje, na sceni djeluje dodatno nadrealistički. Kako netko može zabraniti »Petra Paņa« ili »Malog princa«?! Može, može. To zbilja jest užehrvatska edukacijska legislativa ispiranja dječjih mozgova. Glupost je, dakle, u domovinskom raju normalna i normativna. Pamet je zabranjena ili podložna cenzuri. Što je onda uopće »realno« u takvom sustavu izokrenutih vrijednosti (Matoš: »U Hrvatskoj je, naime, kao na nebu, posljednji su na prvim mjestima.«)? Što je »realna politika« ako imate za predsjednicu osobu koja zaneseno tepa nogometasima, trepće okicama na kompleksnija analitička pitanja i raznježeno novinarima priznaje da bi Bandiću čak i u zatvor nosila kolače, recimo da se kojim slučajem pokaže da su brojne optužnice za njegove ekonomske malverzacije točne? Takva se realnost življene komedije teško može nadmašiti literarnim tekstom. Jedino joj satira uspijeva adekvatno pristupiti, zbog čega »Bilježnicu Robija K.« preporučam ljudima koji čitaju, pišu, govore i djeluju kao da im »proseritet, pardon prosperitet« (citiram iz predstave) nije istoznačnica.